

Grant Thornton over overnames

Nederlandse bedrijfsverkopen in 2021 en een vooruitblik naar 2022

Maart 2022

Inleiding

De Europese overnamemarkt kende een recordjaar, het fusie- en overnameteam van Grant Thornton gaat dieper in op wat de drijfveren waren, de invloed op de waarderingen en de vooruitzichten voor 2022.

Recordjaar in de M&A-markt

2021: absoluut topjaar voor Nederlandse M&A-markt

Het aantal fusies en overnames in Nederland was de afgelopen jaren nooit zo hoog. Een sterk eerste half jaar vertaalde zich ook door in het tweede half jaar en met 398 transacties ligt het op een vergelijkbaar niveau met de pre-corona jaren.

Daarmee eindigt 2021 sterk met in totaal 855 transacties in Nederland, een recordaantal ten opzichte van voorgaande jaren. Daarnaast staan de waarderingen op een ongekend hoog niveau.

Ook de Europese M&A-markt kende een sterk jaar waar het aantal overnames in 2021 sterk is toegenomen. De grote hoeveelheid beschikbare kapitaal versterkt het aanhoudende optimisme. Toch is er een daling te zien in het tweede half jaar ten opzichte van het eerste half jaar van 2021. De sterke groei in het aantal overnames in een korte periode kan dit veroorzaken.

Technologie en digitalisering waren dit jaar belangrijke drijfveren voor overnames. Tijdens corona moesten bedrijven zich aanpassen en inspelen op een meer digitale wereld.

Ongekend hoge waarderingen

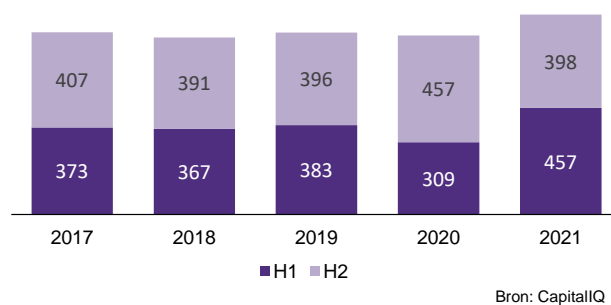
De waarderingen in het MKB-segment zijn ongekend hoog. Wij definiëren het MKB-segment als bedrijven met een ondernemingswaarde tot 100 miljoen euro. Ook het overschot aan kapitaal bij investeerders en private equity partijen verbeterde de onderhandelingspositie van bedrijven in het MKB-segment.

Voor MKB-transacties ligt de gemiddelde multiple voor de ondernemingswaarde tussen de 4,9x - 9,9x EBITDA. Deze bandbreedte is licht gestegen door de grote vraag naar overname kandidaten in bepaalde sectoren. Bij Nederlandse beursgenoteerde bedrijven ligt deze altijd een stuk hoger, namelijk 12,7x de EBITDA.

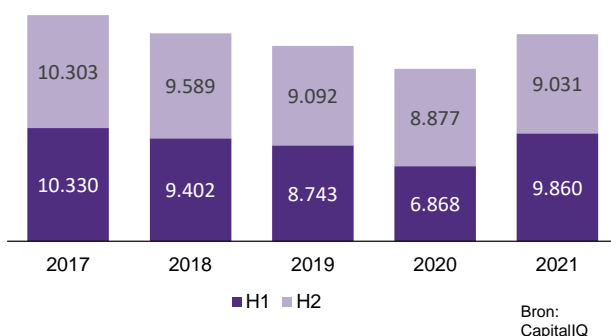
Vergeleken met het eerste half jaar is de waardering voor beursgenoteerde bedrijven genormaliseerd, na een sterke stijging in 2020. Wellicht verklaart het herstelde vertrouwen (met nog een onzeker randje) deze lichte daling?

De hoge waarderingen in combinatie met het aantal transacties zien we terug in het feit dat, gebaseerd op de totale dealwaarde, 2021 ook het beste M&A-jaar ooit is. (Bain & Company, 2022).

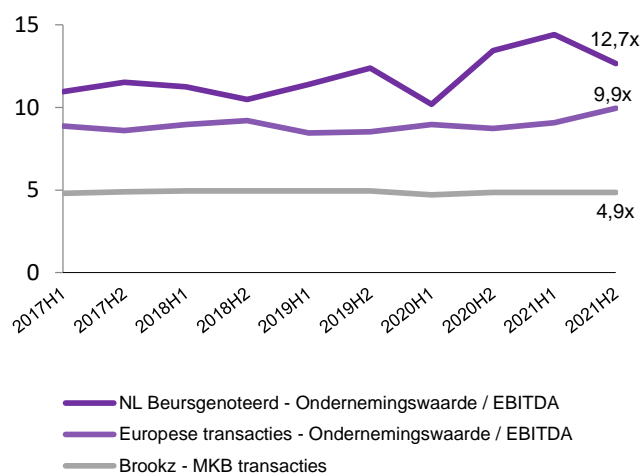
Aantal Nederlandse M&A-transacties

Aantal Europese M&A-transacties

Waarderingsmultiples

M&A activiteit in Nederland nader beschouwd

Crisisbestendige sectoren, zoals de IT, industrie en consumentengoederen, zijn populaire overnamekandidaten

40 procent van de overnames in 2021 is uit de technologie en media & telecommunicatie sector: in totaal meer dan 200 overnames. Ook voorgaande jaren vonden hier al veel overnames plaats.

Bedrijven uit de industriesector zijn goed voor meer dan 20 procent van de totale overnames. Voornamelijk in de bouw- en installatiesector is een hoge consolidatie aan de gang. Dit is goed te zien aan de groeistrategie van VDK groep met 3 overnames in het afgelopen half jaar. Ook de Agritech-markt is in trek bij groei investeerders. De investeringstak van Rabobank investeerde bijvoorbeeld in Havatec, ondersteund door het fusie- en overnameteam van Grant Thornton.

Investeerders willen groei in deze markten versnellen met overnames en buy & build strategieën. Dit zien we terug in de markt bij bijvoorbeeld de iO groep, al jaren gesteund door Waterland, en bij VISMA software, ook met een hoge M&A-activiteit.

Private equity: actiever én enorme groei in beschikbaar kapitaal

Afgelopen jaar was de toenemende interesse en activiteit van private equity bedrijven opvallend, mede door de groei in het beschikbare kapitaal in fondsen. Doordat private equity bedrijven een goed jaar achter de rug hebben, is het makkelijker om fondsen te verwerven. De enorme hoeveelheid aan kapitaal heeft invloed op de toekomstige waarderingen en zorgt voor toenemende concurrentie tussen investeerders.

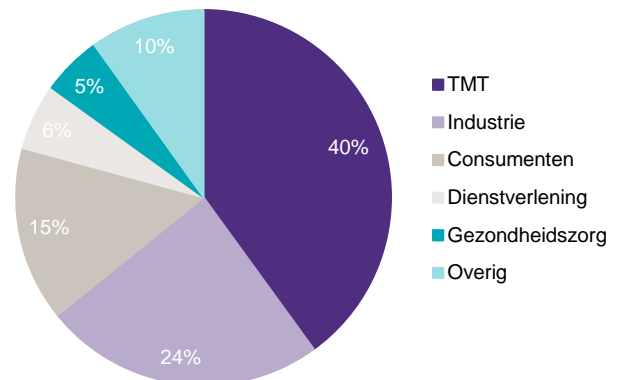
Meerderheid transacties heeft internationaal karakter

De Nederlandse M&A-markt heeft een internationaal karakter doordat Nederlandse bedrijven populair zijn bij buitenlandse kopers. Meer dan de helft van de transacties hebben een internationale koper.

Ongeveer 12 procent van de transacties met een Nederlandse target had een Amerikaanse koper, gevolgd door het Verenigd Koninkrijk (10 procent), Zweden (8 procent) en Duitsland (6 procent). De toegankelijker communicatiemogelijkheden zorgen ervoor dat de reisrestricties geen beperkende factor meer spelen bij internationale transacties.

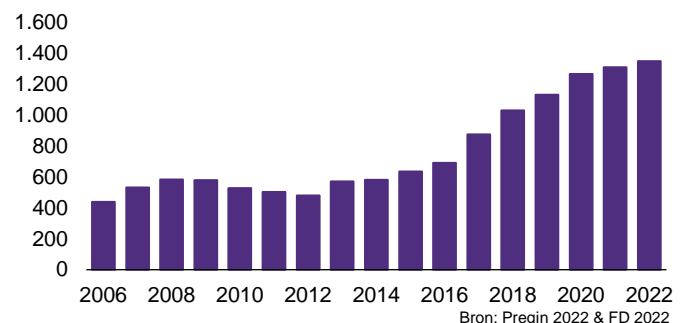
Verschillende buitenlandse partijen investeren in Nederlandse bedrijven, omdat de markt van strategisch belang is, de economie goed en het investeringsklimaat gunstig.

Targetverdeling per sector bij Nederlandse overnames in 2021

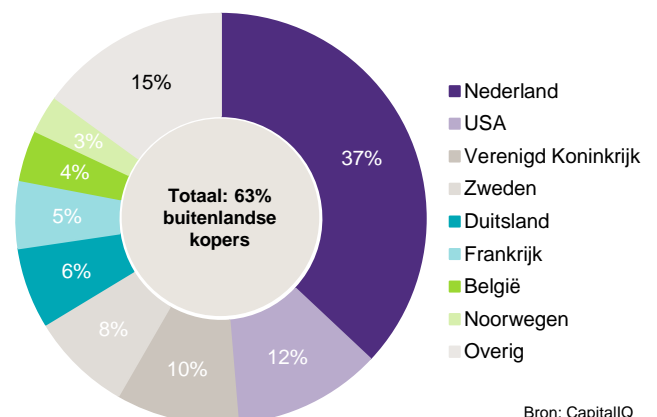
Bron: CapitalIQ

Groei in beschikbaar kapitaal voor private equity (\$ mrd)

Bron: Preqin 2022 & FD 2022

Geografische kopersverdeling bij overnames van Nederlandse targets in 2021

Bron: CapitalIQ

Opvallende Nederlandse transacties

Consolidatie in de markt voor Testen, Inspectie en Certificering

DARE!!

Kiwas is wereldwijd actief op het gebied van testen en inspecteren. Met de overname van DARE!! Services heeft Kiwas haar posities in de markt versterkt. Kiwa en DARE!! Services deden al jaren zaken met elkaar op het gebied van kalibraties, EMS onder het CB-scheme en radiocertificaties. Door deze overname bereidt Kiwa haar activiteiten op het gebied van Automotive en Medical verder uit.

Grant Thornton adviseerde DARE!! bij deze transactie.

Consolidatie in de installatietechniek en bouwmarkt

P. de VRIES
INSTALLATIETECHNIIEKEN BV

Bijlstra Installaties B.V.

Technisch dienstverlener VDK Groep, een grote speler in Noordoost-Nederland, heeft de grootste overname uit zijn bedrijfsgeschiedenis gedaan. In 2020 is het bedrijf geholpen door investeringsmaatschappij EMK Capital. De toenemende complexiteit in de technische dienstverlening maakt de overnames van P. de Vries en Bijlstra installaties belangrijke versterkingen. Enkele bedrijven met buitenlandse eigenaren, waaronder Equans, TBI, Unica en Spie, domineren de Nederlandse installatiemarkt.

Buy-and-buildstrategie in de digitaliseringsmarkt van het publieke domein

ECARE

SYNTAXION
MONITORING & BUSINESS INTELLIGENCE

iASSET

Nadat Visma AS, Noorse bedrijfssoftwareleverancier, in het eerste half jaar al de softwareleverancier voor de gezondheidszorg Ecare overnam, heeft het in Q3 ook Syntaxion en iAsset B.V. overgenomen. Syntaxion is een leverancier van business intelligence-producten voor overheden. iAsset levert software voor het beheer van objecten in openbare ruimte. Met deze 3 overnames in Nederland wil Visma AS verder groeien en BI, data science en de digitale overheid dichter bij elkaar brengen. Visma ziet Nederland als een belangrijke markt om te groeien.

Financiële injectie voor stimulatie groei in de agrotechnologisch markt

Rabo Investments

HAVATEC

Rabobank Groep wordt via haar investeringstak Rabo Investments (RI) medeaandeelhouder in Havatec B.V. Deze investering markeert een volgende fase voor het innovatieve maakbedrijf uit Nieuw-Vennep. Havatec kan door deze investering de internationale uitrol en ontwikkeling van technologische oplossingen voor de sierteeltsector en tuinbouw verder versnellen. Havatec ontwikkelt sorteer-, bos- en handlingsystemen voor de internationale tuinbouw en bloemenverwerkingsindustrie.

Grant Thornton adviseerde Havatec bij deze transactie.

Vooruitzichten voor de rest van het jaar

Er blijft veel M&A-appetite onder kopers

Investeringsfondsen: nog altijd veel geld ter beschikking

De hoeveelheid geld die investeringsfondsen beschikbaar hebben om bedrijfsovernames te doen, staat nog altijd op recordhoogte. Daarbij zijn ook de rentes nog bijzonder laag waardoor transacties makkelijker te financieren zijn en het rendement op een bedrijfsovername (in vergelijking met geld op de bank) zeer aantrekkelijk is.

Vertrouwen in economische vooruitzichten zet M&A ook bij corporates weer hoog op de agenda

Nu corona meer naar de achtergrond verdwijnt en het vertrouwen in de economie op de lange termijn toeneemt, zien wij dat M&A weer hoger op de agenda staat. Bedrijven zijn weer actief op zoek naar M&A-kansen om te groeien, technologie binnen te halen en uit te breiden naar nieuwe geografieën.

Personeel en technologie zijn belangrijke drijfveren

Schaarste gekwalificeerd personeel, mensen steeds belangrijker factor bij transacties

Op dit moment staat de werkloosheid volgens het CBS op 3,8 procent van de beroepsbevolking. Dit is bijzonder laag. En met name het tekort aan personeel in de zorg en techniek is nijpend.

Het vinden van personeel is vaak een rem op de groeipotentie van bedrijven. M&A is een manier om in één keer de organisatie te versterken met gekwalificeerd personeel en snel te groeien. Het behouden van dit personeel na de transactie is daarbij een belangrijk aandachtspunt in de dealexecutie.

Technologie belangrijke drijfveer voor transacties

De coronacrisis heeft de digitale transitie voor veel bedrijven en sectoren in een stroomversnelling gebracht. Om hierin mee te gaan, zien we dat overnames gericht op het versterken of binnenhalen van specifieke technologie een belangrijke trend is.

Situatie in Oekraïne en kwetsbaarheid van waardeketens

Situatie in Oekraïne

Het is nog moeilijk te voorzien wat de impact van de oorlog in Oekraïne op de M&A markt gaat. Zichtbaar is wel dat de oorlog zich vertaalt in terughoudendheid bij banken en financiers mede doordat de beurzen onder druk staan. Onzekerheid neemt ook toe doordat producten als graan en grondstoffen voor de fabricage van chips (neon) afkomstig zijn uit Oekraïne. Tevens merken wij in de praktijk dat Amerikaanse partijen extra maatregelen nemen om transactierisico's te mitigeren (bijvoorbeeld een lagere prijs of een earn-out). Veel zal afhangen van hoe de situatie zich verder ontwikkelt.

Inflatie en verstoring van de waardeketens

De kwetsbaarheid van wereldwijde waardeketens voor verstoringen is pijnlijk duidelijk geworden. Niet alleen de Coronacrisis en de situatie in Oekraïne, maar ook een verstopping in het Suezkanaal, capaciteitsproblemen en specifiek een tekort aan containers verstoren de waardeketens.

Verstoring van de waardeketens en hoge overheidsuitgaven leiden tot momenteel hoge inflatie. Dit is een risico voor de economie, bijvoorbeeld door mogelijke rentestijging, maar ook doordat dit de bestedingsruimte bij consumenten negatief beïnvloed.

Contact

Overweegt u uw bedrijf te verkopen? Ontvang onze inzichten via [grantthornton.nl/bedrijfsverkoop](https://www.grantthornton.nl/bedrijfsverkoop) of neem gerust contact met ons op.

Evert Everaarts
Partner corporate finance
T +31 (0)88 676 97 22
E evert.everaarts@nl.gt.com

Wilfred van der Lee
Partner transaction advisory services
T +31 (0)88 676 98 16
E wilfred.vander.lee@nl.gt.com

Wouter Wolzak
Senior manager corporate finance
T +31 (0)88 676 91 09
E wouter.wolzak@nl.gt.com

Adam Azulai
Senior manager transaction advisory services
T +31 (0)88 676 90 19
E adam.azulai@nl.gt.com

Onze deals in 2021

Havatec

HAVATEC

Verkocht aan

Rabo Investments

Machines voor de
snijbloemen industrie

Grant Thornton trad op als
adviseur van Havatec

Shell

Acquisitie van
minderheidsbelang in

Plastic-to-oil

Grant Thornton verstrekte
due diligence services

Estève & Compagnie

ESTÈVE & COMPAGNIE

Acquisitie van

Productie van scharnieren

Grant Thornton verstrekte
due diligence services

Nederlandse MKB Participatiemaatschappij

Acquisitie van

Ondersteuning van
woningverkoop

Grant Thornton verstrekte
due diligence services

NFA Fondsen

Acquisitie van

Buiksloter Apotheek

Apotheken

Grant Thornton verstrekte
due diligence services

NFA Fondsen

Acquisitie van

**Wheermolen en Kennedy
apotheek te Purmerend**

Apotheken

Grant Thornton verstrekte
due diligence services

NFA Fondsen

Acquisitie van

**Apotheek Wassenaarse
en Wassenaar-Zuid te
Wassenaar**

Apotheken

Grant Thornton verstrekte
due diligence services

Eefje Voogd

Verkocht aan

Makelaar

Grant Thornton verstrekte
due diligence services

Clipper Logistics

Acquisitie van

Reparatie van elektronische
apparatuur

Grant Thornton verstrekte
due diligence services

Anwim

Acquisitie van

Tankpassen

Grant Thornton verstrekte
due diligence services

Zanders & Partners

Verkocht aan

Grant Thornton verstrekte
vendor due diligence

Alliance Automotive Group Benelux

Acquisitie van

Automaterialengrossier

Grant Thornton verstrekte
due diligence services

Onze deals in 2021

LKQ Fource

FOURCE

Acquisitie van

Automaterialengrossier

Grant Thornton verstrekte due diligence services

CWS Fire Safety

Acquisitie van

Beveiliging

Grant Thornton verstrekte due diligence services

OrangeValley

Acquisitie van

Online marketing

Grant Thornton trad op als adviseur van OrangeValley

Boomerang

BOOMERANG

Verkocht aan

PUBLICIS GROUPE

Creative agency

Grant Thornton trad op als adviseur van Boomerang

DARE Services

Verkocht aan

Medische testen en metingen

Grant Thornton trad op als adviseur van DARE Services

Dierenklinieken Heerde Epe

Verkocht aan

Dierenartsen

Grant Thornton trad op als adviseur van Dierenklinieken Heerde Epe

Unisol

Management Buy In (MBI)

Sandwichpanelen productie

Grant Thornton trad op als adviseur van Unisol

Argon & Co

Acquisitie van

Management consulting

Grant Thornton verstrekte due diligence services

IC Netherlands / Rockfield Real Estate

Management Buy Out (MBO)

Vastgoed ontwikkeling

Grant Thornton verstrekte due diligence services

Motorsport Games

Acquisitie van

Race simulatie

Grant Thornton verstrekte due diligence services

nGAGE Specialist Recruitment

Acquisitie van

Recruitmentbureau

Grant Thornton verstrekte due diligence services

Aareon Nederland

Acquisitie van

VvE en vastgoed software

Grant Thornton verstrekte due diligence services

Onze deals in 2021

Outmatch

Acquisitie van

harver

Volume wervingplatform oplossingen

Grant Thornton verstrekte due diligence services

Foodmate

Verkocht aan

Machines voor pluimvee verwerking

Grant Thornton verstrekte vendor due diligence

Factory14

Acquisitie van

PRO
BIKE TOOL

Fiets accessoires en gereedschap

Grant Thornton verstrekte due diligence services

US HealthConnect

US HealthConnect Inc.

Acquisitie van

Medisch onderw ij s

Grant Thornton verstrekte due diligence services

CWS Fire Safety

Acquisitie van

Hefas
Brandbeveiliging

Brandbeveiliging

Grant Thornton verstrekte due diligence services

Bracamonte Convenient Kitchen

Acquisitie van minderheidsbelang in

Producent van maaltijden

Grant Thornton verstrekte due diligence services

ADM Group

Acquisitie van

XLCONCEPT[®]

Merchandise solutions

Grant Thornton verstrekte due diligence services

Alliance Automotive Group Benelux

Acquisitie van

Automaterialengrossier

Grant Thornton verstrekte due diligence services